Enskild motion M1596

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:772

av Marie Nicholson och Anna af Sillén (båda M)

Nationella riktlinjer för användning av AI i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla tydliga nationella riktlinjer för användningen av artificiell intelligens i skolan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Artificiell intelligens förändrar snabbt förutsättningarna för undervisning och lärande. Redan i dag använder många elever AI för att söka information och få hjälp med skolarbetet. Tekniken erbjuder stora möjligheter men väcker också frågor om hur skolan ska säkerställa att eleverna utvecklar egna kunskaper.

Samtidigt pågår en viktig förändring inom svensk skola. Efter år av omfattande digitalisering har fokus åter riktats mot tryckta läroböcker och undervisning med mindre skärmtid. Det är en välkommen utveckling. Grundläggande kunskaper måste komma först.

Men en skola som minskar skärmanvändningen får inte samtidigt tappa förmågan att förbereda eleverna för ett samhälle där artificiell intelligens får allt större betydelse. Att begränsa skärmtiden och att utveckla elevernas AI-kunskaper är inte motstridiga mål.

Tvärtom behövs en genomtänkt avvägning mellan när digital teknik tillför något till undervisningen och när den riskerar att stå i vägen för lärandet.

AI kan vara ett värdefullt pedagogiskt verktyg. Det kan hjälpa elever att förstå svåra begrepp och ge individuellt anpassat stöd. Samtidigt finns det en uppenbar risk att elever använder tekniken för att genomföra uppgifter utan att själva tillägna sig de kunskaper som undervisningen syftar till att utveckla.

Skolan behöver därför tydliga spelregler. Det måste vara möjligt för både elever och lärare att förstå när AI är ett lämpligt hjälpmedel och när arbetet ska utföras självständigt. Det gäller inte minst vid examination och bedömning, där läraren måste kunna avgöra vilka kunskaper eleven faktiskt har.

Skolverket har redan tagit fram råd och stöd kring användningen av AI i skolan. Men det finns behov av att utveckla detta till tydligare nationella riktlinjer som ger skolorna ett gemensamt förhållningssätt, samtidigt som lärarnas professionella ansvar och pedagogiska frihet värnas.

Riktlinjerna bör behandla hur AI kan användas i undervisningen och hur självständiga kunskaper ska säkerställas. De bör också ge vägledning om vilka krav som ska ställas på digitala verktyg, inte minst när det gäller skyddet av elevernas personuppgifter. En viktig fråga är hur AI kan introduceras i olika åldrar utan att motverka ambitionen att begränsa onödig skärmtid.

AI kommer att vara en naturlig del av det samhälle dagens elever växer upp i. Skolans uppgift är att ge eleverna en stabil kunskapsgrund och samtidigt förbereda dem för framtidens teknik. För att lyckas krävs tydliga ramar och ett nationellt stöd som håller jämna steg med utvecklingen.

Marie Nicholson (M) *Anna af Sillén (M)*